

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Л. В. ШИНКАРУК
Т. В. ЛОБУНЕЦЬ**

**Методичні вказівки
до написання магістерської кваліфікаційної роботи
для студентів освітнього ступеня «Магістр»
(Спеціальність 073 «Менеджмент», освітньо-професійна програма
«Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними
проектами»)**

Факультету аграрного менеджменту

Київ – 2023

Шинкарук Л.В., Лобунець Т.В.

Методичні вказівки до написання магістерської кваліфікаційної роботи для студентів освітнього ступеня «Магістр» (Спеціальність 073 «Менеджмент», освітньо-професійна програма «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами») факультету аграрного менеджменту НУБіП України / Л.В. Шинкарук, Т.В. Лобунець. Київ, НУБіП, 2023. 62 с.

Укладачі:

Шинкарук Л.В. д.е.н., професор, член-кореспондент НАН України, професор кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП

Лобунець Т.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП

Рецензенти:

Талавири М.П., д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної теорії НУБіП;

Власенко Т. О. к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП.

**Друкується за рішенням вченої ради
Національного університету біоресурсів і природокористування
(протокол № _ від __ вересня 2023 р.)**

© Шинкарук Л., Лобунець Т., 2023

ЗМІСТ

1. Загальні положення та етапи виконання магістерської кваліфікаційної роботи	4
2. Вибір та затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи	7
3. Розподіл функцій керівника магістерської кваліфікаційної роботи і студента	9
4. Підготовка магістерської кваліфікаційної роботи та її структура	12
5. Вивчення літературних джерел за темою магістерської кваліфікаційної роботи	22
6. Збирання матеріалу, його обробка та викладення змісту магістерської кваліфікаційної роботи	23
7. Оформлення магістерської кваліфікаційної роботи	23
8. Підготовка відгуку та рецензії для допуску до захисту магістерської кваліфікаційної роботи	31
9. Підготовка презентації до захисту магістерської кваліфікаційної роботи	32
10. Захист магістерської кваліфікаційної роботи	36
11. Орієнтовна тематика магістерських кваліфікаційних робіт	41
12. Зразки плану магістерської кваліфікаційної роботи	42
ДОДАТКИ	45
А. Заява студента для написання магістерської кваліфікаційної роботи	46
Б. Титульна картка магістерської кваліфікаційної роботи	47
В. Титульний аркуш	48
Д. Завдання до виконання магістерської кваліфікаційної роботи	49
Ж. Зразок оформлення списку використаних джерел	50
К. Пам'ятка студенту щодо загальних вимог до виконання магістерських кваліфікаційних робіт	54
Л. Відгук на роботу студента магістратури	56
М. Рецензія на роботу студента магістратури	57
Н. Форма опису роботи магістра	58
Вимоги щодо оформлення робіт, які подаються для перевірки на плагіат та розміщуються в репозитарії НУБіП України	59
13. Перелік рекомендованих джерел	58

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота – це самостійна індивідуальна магістерська робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках обов’язкової та вибіркової складових освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Кваліфікаційна робота є формою контролю набутих студентом магістратури у процесі навчання інтегрованих знань, умінь, навичок, компетентностей необхідних для виконання професійних обов’язків.

Виконання і захист кваліфікаційної роботи (проєкту) є завершальним етапом навчання студентів за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів та формою атестації здобувачів вищої освіти.

Важливою умовою підготовки висококваліфікованих професіоналів - менеджерів (управлінців) за спеціальністю 073 « Менеджмент» є організація виконання дипломних робіт, які являються результатом самостійного наукового дослідження здобувача вищої освіти і мають статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Назва магістерської кваліфікаційної роботи має бути стислою, відповідати суті проблеми, що вирішується, та має містити поняття «бізнес план» або «проєкт».

Кваліфікаційне дипломне дослідження має на своїй меті систематизацію, закріплення і розширення теоретичних знань та практичних навичок у галузі менеджменту проєктів, виявлення уміння застосовувати набуті знання при розв’язанні конкретних економічних, наукових і виробничих завдань, розвиток навичок ведення самостійної роботи в різних сферах економіки України в сучасних умовах.

Основними цілями виконання магістерської роботи є:

- поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентів із професійно-орієнтованих навчальних дисциплін;
- набуття студентами навичок наукового дослідження, застосування отриманих знань при вирішенні конкретних професійних завдань;
- опанування вміннями самостійно працювати з: науковими виданнями, законодавчими та нормативними документами, матеріалами фінансової звітності підприємств (установ, організацій), інформацією мережі Інтернет, електронно-обчислювальною технікою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології;
- виявлення ступеня підготовленості студентів до самостійної роботи в умовах сучасного розвитку економіки.

Завдання магістерської кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні об'єкту, науковому обґрунтуванні результатів дослідження та практичному використанні їх у агропромисловому чи природоохоронному комплексах, на підприємствах (установах, організаціях) усіх галузей економіки, шляхом успішної реалізації проектів та бізнес планів.

Практичне виконання магістерської кваліфікаційної роботи за освітньо-професійною програмою підготовки проводиться у формі наукових досліджень в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом науково-педагогічного працівника університету та фахівця з даного фаху в оснащених навчальних, навчально-наукових, навчально-виробничих та навчально-науково-виробничих атестованих лабораторіях, на дослідних полях, у базових аграрних підприємствах, сучасних фермерських господарствах тощо. При необхідності, етапи практичної підготовки магістерської роботи фіксуються у індивідуальному плані студента магістратури.

Наповнення магістерської кваліфікаційної роботи вміщує критичний аналіз літературних джерел та їх узагальнення, опис досліджених фактів, явищ і закономірностей та одержаних результатів власних спостережень. Висновки ґрунтуються на основі власних досліджень, викладаються чітко і лаконічно. Запропоновані інноваційні рішення мають бути науково обґрунтованими з відповідним аналізом та прогнозом щодо результатів їх впровадження і з аналізом ризиків, що при цьому можуть виникнути.

Результати наукових досліджень викладаються логічно та аргументовано. При цьому слід уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології. Магістерська кваліфікаційна робота може містити знаковий апарат (формули, графіки, діаграми, схеми, таблиці тощо).

Магістерська кваліфікаційна робота виконується державною мовою (українською) з урахуванням орфографічних, пунктуаційних та стилістичних норм.

Наукову інформацію в ній необхідно викладати у повному обсязі, висвітлюючи одержані результати дослідження, з детальним описом методів дослідження. Наукова інформація має бути висвітлена на фактичному матеріалі з обґрунтуванням практичного значення роботи.

Основними етапами підготовки та виконання магістерської кваліфікаційної роботи є:

- вибір теми та її затвердження;
- розробка завдання та складання поетапного плану виконання магістерської роботи;
- опрацювання літературних джерел;
- збирання фактичного матеріалу під час практик;

- обробка матеріалу із застосуванням сучасних методів статистичного аналізу;
- написання першого варіанту тексту роботи, подання його на ознайомлення керівнику;
- усунення недоліків, написання остаточного варіанту тексту, оформлення магістерської роботи;
- подання електронної версії роботи з формою опису роботи магістра (додаток Н) для перевірки на плагіат;
- отримання відгуку керівника магістерської роботи;
- подання зброшурованої у твердій палітурці завершеної магістерської роботи на кафедру;
- внутрішнє рецензування магістерської роботи;
- захист магістерської роботи на засіданні випускової кафедри;
- захист магістерської роботи на засіданні екзаменаційної комісії (далі – ЕК).

Двічі за період навчання студент магістратури проходить атестацію на засіданні випускової кафедри, де звітує про стан виконання індивідуального плану та магістерської роботи. За результатами звіту керівник доповідає про хід виконання індивідуального плану, помилки і неточності у виконанні магістерського дослідження, визначаючи способи їх усунення або шляхи раціонального доопрацювання. У результаті обговорення приймається рішення “атестувати”, “атестувати умовно”, “не атестувати” студента, яке відображається у протоколі засідання кафедри.

Вимоги до організації підготовки і захисту магістерських кваліфікаційних робіт:

- 1) а) до 30 жовтня (1 року навчання) – затвердження теми наказом проректора з навчальної і виховної роботи;
- б) до 30 листопада – презентація мети, задач та методів дослідження на засіданнях випускових кафедр (до кінця лютого для окремих ННІ/факультетів, у яких виробнича практика студентів магістратури за графіком у 1 семестрі);
- в) до 30 травня – презентація теоретичної складової магістерської роботи;
- г) до 15 листопада (2 року навчання) – перевірка магістерських робіт на наявність плагіату;
- д) до 25 листопада – проведення постерних презентацій результатів дослідження за спеціальностями;
- е) до 30 листопада – проведення попереднього захисту магістерських робіт на випускових кафедрах;
- є) 10 – 15 грудня (рекомендовані дати) – захист магістерських робіт перед екзаменаційною комісією;
- ж) 23, 24 грудня (рекомендовані дати) – випуск магістрів.

2) Забезпечення наскрізної тематики досліджень студентів, починаючи із курсових робіт (проектів) другого року навчання із фаху, продовжуючи їх у випускних бакалаврських і магістерських роботах.

3) Посилення участі в науковій діяльності та обов'язкове винесення на захист результатів кількох власних аналітичних досліджень.

Магістерська кваліфікаційна робота – це кваліфікаційний документ, на підставі якого екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника та його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння кваліфікації.

До захисту магістерської роботи на ЕК допускаються студенти, які успішно склали екзаменаційні сесії, пройшли практику, захистили відповідні звіти, виконали всі завдання індивідуального плану, пройшли перевірку на плагіат магістерської роботи та попередній захист магістерської роботи на випусковій кафедрі, а також взяли участь у постерній конференції (з подальшим виданням збірників тез) і заповнили сторінку магістра на сайті університету.

Студентам, які успішно склали державні екзамени та захистили магістерську роботу відповідно до освітньої програми підготовки, рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти та присвоюється відповідна кваліфікація.

2. ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вибір проблеми дослідження – відповідальний момент, від якого значною мірою залежить успіх всього дослідження студента. Проблема дослідження визначається виходячи з наукових інтересів студента, тематики наукових досліджень кафедри, замовлень суб'єктів господарювання тощо.

Вибір проблеми наукових досліджень для виконання магістерської кваліфікаційної роботи не обмежується окремими галузями економіки, видами діяльності, організаційно-правовими формами та формами власності підприємств, установ та організацій, на матеріалах яких буде ґрунтуватися магістерська кваліфікаційна робота. Як правило, вибір студентом теми магістерської кваліфікаційної роботи обумовлений виконанням окремих індивідуальних робіт з елементами наукових досліджень у минулому або професійними вподобаннями на майбутнє. Такий підхід до організації процесу написання магістерської роботи є ефективним, адже у процесі поточного навчання студенти вже набули певних знань з обраної проблеми досліджень,

тому здатні більш професійно вирішувати питання удосконалення практичної діяльності.

Право вибору теми магістерської роботи надається студенту самостійно або в межах орієнтовної тематики, що розробляється випусковою кафедрою та погоджується з деканатом факультету, що забезпечує реалізацію вибіркової складової освітньої програми підготовки магістрів з урахуванням пропозицій і потреб установ, підприємств та організацій.

При виборі теми магістерської кваліфікаційної роботи слід керуватися власними навчальними та науково-дослідними інтересами, наявністю теоретичної бази та власних розробок, можливістю отримання необхідних матеріалів під час проходження виробничої практики, орієнтацією на характер майбутньої професійної діяльності.

Тематика магістерських кваліфікаційних робіт на кафедрі поновлюється кожного навчального року, студент магістратури має право самостійного вибору теми магістерської роботи в межах освітньої програми та його професійних інтересів.

Оновлюючи тематику магістерських кваліфікаційних робіт, випусковим кафедрам необхідно дотримуватись такої структури: 60% – теми фундаментального характеру (традиційні теми, які дають базову фахову основу підготовки), 25% – теми інноваційного характеру (відповідають сучасним проблемам науки і практики, передбачають накладання якоїсь додаткової умови), 15% – теми неординарного характеру (підтвердження або спростування існуючих гіпотез та висунення нових).

При виборі теми магістерської кваліфікаційної роботи слід враховувати її актуальність і новизну, наявність наукової бази для виконання, можливість отримання та опрацювання експериментального матеріалу, наявність власних науково-технічних і методичних розробок, майбутнє місце працевлаштування.

Виконання магістерської кваліфікаційної роботи базується на матеріалах обраного об'єкту дослідження. Крім того, визначається місце об'єкта дослідження в районі (регіоні, відповідній галузі). Не дозволяється виконувати магістерську роботу кільком студентам однієї академічної групи з однієї і тієї ж теми, на базі одного і того самого підприємства.

Якщо однакову тему магістерської роботи виявило бажання писати кілька студентів, остаточне рішення приймає завідувач кафедри, виходячи зі строків (дати) подання заяв студентами на кафедру.

Вибрана студентом тема закріплюється за ним на підставі його письмової заяви на ім'я декана факультету (додаток А).

Студентам заочної форми навчання пропонується обрати тему магістерської роботи з урахуванням потреб виробництва, зокрема підприємств, установ, де вони працюють.

Закріплення за студентами тем магістерських кваліфікаційних робіт і керівників оформлюється наказом ректора НУБіП України за поданням деканату факультету, після узгодження з відділом магістерських програм і навчальним відділом університету протягом двох місяців від дня зарахування (до 30 жовтня поточного року) на освітню програму підготовки магістрів.

Тема магістерської кваліфікаційної роботи може бути уточнена за заявою студента магістратури на засіданні відповідної кафедри, але не пізніше, ніж за шість місяців до визначеного терміну подання завершеної магістерської роботи до захисту. Зміна теми магістерської роботи оформлюється наказом ректора університету за поданням деканату факультету після узгодження з навчальним відділом університету.

Для наукового керівництва магістерською кваліфікаційною роботою наказом ректора НУБіП України за поданням відповідної кафедри призначається керівник. За студентом освітньо-професійної програми підготовки закріплюється один керівник.

Керівниками магістерських кваліфікаційних робіт можуть бути науково-педагогічні працівники НУБіП України з науковим ступенем доктора наук чи досвідченого кандидата наук, коло наукових і фахових інтересів яких відповідає тематиці магістерської кваліфікаційної роботи.

За одним керівником закріплюється до п'яти студентів магістратури на навчальний рік. Окремі випадки зміни кількості студентів магістратури, закріплених за одним керівником (високі результати профорієнтаційної роботи НПП, вузька специфіка дослідження магістра тощо) мають розглядатися на засіданнях кафедри, факультету та обґрунтовуватись службовою запискою від декана факультету для погодження із проректором з науково-педагогічної роботи.

Студенти, які навчаються в академічних групах з викладанням ряду дисциплін англійською мовою, та студенти-іноземці можуть виконувати кваліфікаційну роботу англійською мовою з обов'язковим написанням реферату до роботи українською мовою. Керівником такої кваліфікаційної роботи призначається науково-педагогічний працівник (доцент, професор, завідувач кафедри), який вільно володіє англійською мовою.

3. РОЗПОДІЛ ФУНКЦІЙ КЕРІВНИКА МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ І СТУДЕНТА

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи виконує такі функції:

- пропонує студентам магістратури теми магістерських робіт відповідно до свого наукового напрямку діяльності, спеціалізації, магістерської програми та потреб установ, підприємств, організацій;
- формує разом зі студентом магістратури завдання на підготовку магістерської кваліфікаційної роботи;
- надає допомогу у підготовці індивідуального плану роботи та контролює його виконання;
- протягом всього періоду навчання на основі аналізу підготовлених студентом магістратури матеріалів фіксує його виконання, про що звітує на засіданні кафедри;
- рекомендує студенту необхідну нормативну, навчальну, довідкову літературу та інші джерела для самостійного опрацювання;
- надає консультативну допомогу студентові під час виконання ним роботи згідно із затвердженням на кафедрі розкладом і графіком самостійної роботи;
- аналізує та контролює організацію самостійної роботи студента магістратури;
- залучає студентів магістратури до наукової роботи;
- допомагає студенту готувати наукові публікації за результатами досліджень і сприяє їх опублікуванню у фахових виданнях, матеріалах наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів та ін.;
- рекомендує бази та забезпечує відповідну якість проходження науково-дослідної практики;
- несе відповідальність за випадки виявлення академічного плагіату у магістерській роботі студента;
- готує об'єктивний відгук на магістерську роботу перед її захистом на кафедрі;
- бере участь у засіданні кафедри під час попереднього захисту магістерської роботи;
- сприяє працевлаштуванню випускника магістратури.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи несе особисту відповідальність за повноту і якість виконання вищезазначених функцій.

Студент виконує такі функції:

- визначається з темою магістерської кваліфікаційної роботи відповідно до своєї спеціалізації та магістерської програми;
- разом з керівником формує завдання на підготовку магістерської кваліфікаційної роботи;
- складає індивідуальний план роботи і відповідає за його вчасне

виконання;

- добирає і опрацьовує нормативні документи, навчальну, наукову й довідкову літературу та інші джерела;
- критично аналізує позиції різних авторів на проблеми, що мають безпосереднє відношення до роботи та визначає своє особисте ставлення до них;
- узагальнює матеріали та застосовує сучасні методи і методики наукових досліджень;
- використовує набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички;
- опановує методику досліджень стосовно, об'єкта, предмета дослідження, мети, завдань;
- знаходить аналоги розв'язання проблеми у вітчизняній та зарубіжній практиці, адаптує їх до конкретного предмета (об'єкта) дослідження;
- самостійно приймає оптимальні рішення;
- у період практики на основі теоретичних положень та методики досліджень ґрунтовно і всебічно вивчає стан справ у реальних умовах з предмету досліджень та добирає фактичний матеріал;
- на основі теоретичних положень (перший розділ) та фактичного стану справ з предмету досліджень (другий розділ) опрацьовує третій проектно-рекомендаційний, конструктивний розділ, робить висновки і подає керівникові на перевірку;
- усуває суттєві недоліки, що виявились у процесі попереднього захисту на кафедрі;
- отримує відгук керівника магістерської роботи;
- використовуючи сучасні інформаційні технології, готує презентацію магістерської кваліфікаційної роботи, яку демонструє під час попереднього захисту на кафедрі, а в подальшому на засіданні ЕК;
- переплітає роботу і подає з відгуком керівника завідувачу кафедри, який засвідчує своїм підписом її допуск до розгляду на засіданні ЕК;
- отримує рецензію на роботу від науково-педагогічного працівника іншої кафедри факультету та готує відповіді на зауваження;
- подає електронну версію магістерської роботи відповідальному за наповнення і функціонування інституційного репозитарію випускними магістерськими роботами відповідного факультету для перевірки на плагіат не пізніше ніж за 10 днів до захисту перед ЕК;
- несе персональну відповідальність за наявність академічного плагіату у магістерській роботі;
- доповідає на засіданні ЕК відповідно до графіка, встановленого

деканатом факультету.

Студент повинен виконувати перераховані вище функції у строки, встановлені керівником. Студент магістратури несе особисту відповідальність за якість виконання, автентичність роботи та своєчасність підготовки матеріалів.

4. ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

Зміст магістерської кваліфікаційної роботи має свідчити про рівень фахової підготовленості студента магістратури до професійної діяльності, а саме, здатність:

- використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички;
- аналізувати джерела інформації, в першу чергу наукові;
- узагальнювати матеріали та застосовувати сучасні методи і методики наукових досліджень;
- використовувати сучасні інформаційні технології;
- обґрунтовано використовувати вітчизняний та міжнародний досвід при висвітленні досліджуваних питань;
- знаходити аналоги розв'язання проблеми у вітчизняній та зарубіжній практиці, адаптувати їх до конкретного предмета (об'єкта) дослідження;
- за результатами аналізу самостійно приймати оптимальні рішення.

Після вибору та затвердження теми студент повинен чітко визначити мету роботи, об'єкт дослідження, послідовність написання; підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали. Допомогу у вирішенні цих питань можуть надавати керівник, завідувач кафедри, співробітники навчальної лабораторії та працівники наукової бібліотеки університету.

Правильне формулювання мети та об'єкта дослідження дає змогу визначити коло задач, які постають перед студентом, вибрати необхідну інформацію й уникнути зайвої і непотрібної роботи.

Магістерська кваліфікаційна робота готується на конкретних матеріалах підприємств, регіонів, галузі, і тому результати дослідження повинні мати практичне значення.

Магістерська кваліфікаційна робота повинна:

- відображувати сучасний стан та тенденції економічного розвитку України, враховувати досвід світової економіки;
- показати рівень спеціальної підготовки студента, який відповідає

кваліфікаційним вимогам вибраної спеціалізації та здібності і вміння студентом застосовувати отримані знання з фахових дисциплін для вирішення практичних задач на використанні емпіричних і теоретичних методів дослідження;

- виконуватися на практичних матеріалах конкретних підприємств, організацій, установ або галузевих матеріалах;
- базуватись на застосуванні прогресивних методів економічних досліджень;
- містити аргументацію актуальності теми, її теоретичної і практичної цінності;
- відображати самостійність і системність підходу студента у виконанні досліджень з конкретної проблеми;
- свідчити про знання студента монографічної літератури з обраної теми, законодавчих актів України й урядових рішень, нормативних актів, положень, інструкцій, стандартів тощо;
- містити аналіз різних точок зору з вказівками на джерела (у вигляді посилань або цитувань) і обов'язкове формулювання аргументованої позиції щодо порушення у роботі дискусійного питання;
- повністю розкривати тему дослідження, мати аргументоване обґрунтування висновків і пропозицій, що представляють науковий та практичний інтерес.

Складання плану магістерської кваліфікаційної роботи є важливим відповідальним етапом підготовчої роботи. Добре продуманий план – запорука успішного виконання дослідження. Перш ніж розробити план до теми, слід ознайомитися з літературними джерелами, які висвітлюють відповідні теоретичні та методичні проблеми. Це дасть студенту змогу детальніше уявити собі структуру роботи, послідовно викласти її зміст, точніше розкрити коло питань, які мають бути вирішені. План повинен концентровано відображати зміст вибраної теми, напрям її дослідження, постановку окремих питань, послідовне, логічне, взаємопов'язане викладання результатів. У процесі написання роботи план може вдосконалюватися: одні питання будуть уточнюватися, інші – вилучатися, або ж уводитися.

Структура й зміст роботи, співвідношення розділів визначаються її темою і містять:

1. Картку кваліфікаційної магістерської роботи.
2. Титульний аркуш.
3. Завдання до виконання магістерської кваліфікаційної роботи.
4. Реферат.
5. Зміст.
6. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів

(за необхідності).

7. Вступ.
8. Основна частина.
9. Висновки.
10. Список використаних джерел.
11. Додатки.

У картці магістерської кваліфікаційної роботи (додаток Б) розміщується така інформація: код кафедри (12.05); літери МКР – Магістерська кваліфікаційна робота; номер та дата підписаного ректором університету наказу про затвердження тем магістерських робіт; порядковий номер студента в наказі про затвердження тем магістерських робіт; літери ПЗ – пояснювальна записка.

Титульний аркуш (додаток В) містить назву навчального закладу, факультету, кафедри, УДК, тему магістерської кваліфікаційної роботи, код і назву спеціальності, освітньої програми підготовки та магістерської програми, прізвище та ініціали автора, прізвище, ініціали керівника та їх науковий ступінь і вчене звання, прізвище й ініціали консультанта з охорони праці за необхідності, відомості щодо допуску магістерської кваліфікаційної роботи до захисту, погодження магістерської кваліфікаційної роботи деканом факультету, календарний рік захисту.

Завдання до виконання магістерської кваліфікаційної роботи видається в місячний термін з дня реєстрації наказу про затвердження тем. Зразок завдання наведено у додатку Д.

Студенти пишуть реферат магістерської кваліфікаційної роботи, який містить характеристику самої роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг магістерської роботи у сторінках) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки та ключові слова. Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7. Обсяг реферату до 3-х сторінок. Розміщується реферат перед змістом магістерської роботи.

Зміст подається на початку магістерської кваліфікаційної роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів подають у магістерській кваліфікаційній роботі окремим списком перед вступом, якщо вжито специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо.

Перелік друкують двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їх детальну розшифровку.

Якщо у магістерській роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Приклад оформлення умовних позначень:

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ПДВ	– податок на додану вартість;
МШП	– малоцінні швидкозношувані предмети;
ДПС	– державна податкова служба.

У вступі до магістерської кваліфікаційної роботи:

- обґрунтовуються актуальність обраної теми, мета та зміст поставлених завдань;
- вказується об'єкт і предмет дослідження;
- зазначається обраний метод (або методи) дослідження, теоретична цінність і прикладна значущість отриманих результатів;
- наводиться інформація про апробацію результатів роботи та публікації студента магістратури;
- зазначається участь студента у науковій роботі (конкурси наукових робіт), участь у наукових конференціях, науковому гуртку, виконання науково-дослідних тем випускаючої кафедри;
- окреслюються положення, винесені на захист.

Для обґрунтування актуальності обраної теми необхідно сформулювати мету дослідження та виділити ті завдання, що потрібно вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета дипломної роботи – систематизувати, узагальнити, розширити і закріпити теоретичну розробку досліджуваного питання, на цій основі розробити і обґрунтувати бізнес план (проект) за обраним напрямком та окреслити напрями вдосконалення об'єкта дослідження.

Виходячи з мети роботи визначаються *завдання*. Це частіше відбувається у формі перерахування неvirішених дій (проаналізувати..., розробити..., узагальнити..., виявити..., довести..., впровадити..., показати..., знайти..., визначити..., описати..., встановити..., з'ясувати..., дати рекомендації..., встановити взаємозв'язок..., зробити прогноз... тощо). Формулювання завдань необхідно робити якомога більш ретельно, оскільки опис їхнього рішення повинен скласти зміст складових частин роботи. Це важливо також і тому, що

заголовки розділів і підрозділів відповідають суті формулювань завдань роботи. Тобто, завдань має бути стільки, скільки розділів / підрозділів у змісті роботи. При написанні висновків доцільно їх викласти з точки зору досягнення мети і виконання поставлених завдань.

Завданням магістерської кваліфікаційної роботи освітньо-професійної програми підготовки є узагальнення здобутих знань з певної спеціальності, вивчення і дослідження об'єктів з метою їх практичного використання в агропромисловому чи природоохоронному комплексі.

Визначення об'єкта і предмета дослідження є обов'язковою складовою вступу.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для детального вивчення. Це те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника.

Предметом дослідження є визначення певного «ракурсу» дослідження як припущення про найсуттєвіші для вивчення обраної проблеми характеристики об'єкта.

Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта і завжди співпадає з темою дослідження.

Наприклад:

Тема: Бізнес план з виробництва свіжої випічки.

Мета дипломної роботи полягає в дослідженні теоретичних та практичних основ розробки і обґрунтування бізнес плану з виробництва свіжої випічки.

Об'єктом дослідження є процес організації виробництва свіжої випічки.

Предмет дослідження виступають теоретичні, методичні та прикладні засади обґрунтування бізнес плану з організації виробництва свіжої випічки.

Або...

Тема: Інвестиційний проект з вирощування полуниці

Метою магістерської роботи є розробка та обґрунтування інвестиційного проекту з вирощування полуниці.

Об'єктом дослідження є процес організації вирощування полуниці.

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та прикладні засади розробки інвестиційного проекту з вирощування полуниці в тепличних умовах.

Методи дослідження як інструмент одержання фактичного матеріалу – обов'язкові елементи вступу до магістерської кваліфікаційної роботи. Наводиться перелік використаних методів дослідження для досягнення

поставленої мети роботи, коротко і змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Зокрема, у процесі дослідження можуть бути використані такі **наукові методи**, як: спостереження, порівняння, вимірювання, метод експертних оцінок, екстраполяції, сходження від абстрактного до конкретного, абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, економіко-математичного моделювання, прогнозування інші специфічні прийоми і методи.

Важливу частину вступу займає практична значущість отриманих результатів. Практична значущість магістерської роботи свідчить, що знання та розробки, отримані студентом в ході її виконання, можуть бути використані на конкретному підприємстві, для організації певного виду бізнесу або при вирішенні конкретної соціальної чи екологічної проблеми.

Інформаційна база. Коротко наводиться перелік джерел інформації, що були використанні для написання роботи.

На завершення вступу доцільно подати структуру роботи, тобто навести перелік її структурних елементів і обґрунтувати послідовність їх розміщення, зазначити, скільки сторінок займає основний текст магістерської кваліфікаційної роботи, додатки, вказати кількість таблиць, рисунків, використаних літературних джерел.

Вступ до магістерської роботи пишеться в останню чергу після того як підготовлено весь текст роботи.

Основна частина. Основна частина дипломної роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ треба починати з нової сторінки.

У розділах основної частини наводять:

- огляд літератури;
- напрями та методи досліджень;
- теоретичні обґрунтування (положення);
- результати аналітико-експериментальних досліджень;
- аналіз і узагальнення одержаних результатів та їх економічне обґрунтування.

Перший розділ дипломної роботи присвячується розгляду тих аспектів проблеми, що досліджується, і є підґрунтям для подальшого викладення матеріалу. Цей розділ має носити теоретичний та практичний характер (наприклад, розвиток досліджуваного ринку) і містити три підрозділи (параграфи). Зміст підрозділів (параграфів) першого розділу буде залежати від теми дослідження та поставлених у роботі завдань, наприклад:

перший – присвячений дослідженню сутності проблеми (економічний зміст, загальна характеристика, поняття, сутність обраної проблеми). За потреби в цьому підрозділі може бути зроблений історичний екскурс у минуле,

щоб краще зрозуміти та визначити тенденції розвитку досліджуваного явища чи процесу;

другий – присвячений аналізу закордонного чи вітчизняного досвіду або розгляду принципів, функцій, специфічних особливостей обраної проблеми дослідження в контексті теми роботи;

третій – присвячений аналізу нормативно-правового забезпечення (організаційно-правового, державного регулювання), опису технологічної складової (технології виробництва чи вирощування культур) або визначенню соціальної складової проекту – в залежності від об'єкту дослідження.

Під час написання першого розділу МКР має бути проведений критичний аналіз сучасних підходів, наукових праць до розуміння обраної проблеми і з обов'язковим посиланням на використані праці та прізвища науковців. Крім того обов'язково має міститися *власна думка* автора роботи щодо розуміння сутності обраної проблеми на основі проведеного дослідження.

Кожний підрозділ першого розділу роботи повинен закінчуватися резюмуючою фразою, наприклад: «Таким чином, розглянуте ... показало, що... найбільш значна зміна... відбулося на стадії ...».

Загальний обсяг 1 розділу не повинен перевищувати 15-20 сторінок обсягу основної частини магістерської роботи.

У другому та третьому розділах роботи подається організаційно-економічна характеристика об'єкту дослідження – розробляється бізнес план або проект та надаються пропозиції щодо його реалізації. Автор має показати практичні знання стосовно обраного об'єкта дослідження.

У аналітичній частині роботи має бути відображено таку інформацію:

- 1. Резюме бізнес плану (проекту).** Містить загальну стислу інформацію про бізнес план (проект) та підприємство, яке його реалізує: суть бізнес плану (проекту), обсяг інвестицій, терміни реалізації проекту та періоду окупності, основні фінансово-економічні показники проекту, гарантії повернення запозичень тощо.
- 2. Концепція, мета і завдання бізнес плану (проекту).** Концепція в загальних рисах засвідчує бачення того, яким буде результат реалізації бізнес плану (проекту), що нове буде створено або яку проблему вирішено. Мета – це бажаний результат діяльності, досягнутий у межах певного інтервалу часу, у результаті реалізації бізнес плану (проекту). Кожна мета повинна мати одне або кілька завдань для її здійснення. Завдання – це очікуваний результат діяльності, який характеризується набором кількісних даних або параметрів цього результату. Мета досягається в результаті вирішення ряду завдань. Звідси випливає, що завдання мають упорядкуватись стосовно мети та

цілей. У свою чергу кожна ціль декомпанується на задачі, з яких вона складається, або на підцілі. Відображається побудовою взаємопов'язаних дерева проблем і дерева цілей.

3. **Загальна характеристика бізнесу, галузі.** Опис загальної інформації про підприємство, напрямку його діяльності і продукції, що випускається (послуг), опис галузі та перспектив її розвитку.
4. **Аналіз конкурентного середовища. Цільова аудиторія.** Дослідження ринку з метою виявлення його динаміки, тенденцій, наявних та потенційних конкурентів. В рамках цього підпункту проводиться також SWOT-аналіз – вивчення сильних і слабких сторін компанії, її можливостей та загроз. Цільова аудиторія – це група людей, на яких розраховано певний товар або послугу. Це потенційні споживачі, на яких потрібно спрямовувати комунікацію.
5. **Маркетингова стратегія.** Включає в себе опис товару (продукції, послуги), що буде реалізовуватись, його упаковки, ціни, а також канали просування на ринок, способи інформування клієнтів та стимулювання їх до придбання товару (продукції, послуги).
6. **Організаційно-виробничий план.** Описується організація бізнесу, визначається персонал та його обов'язки, організаційна структура та способи мотивації підлеглих, розмір окладів працівників та їх кваліфікація. Враховується географічне розміщення підприємства, екологічність та безпечність виробництва. Також у цьому підрозділі описуються всі виробничі процеси, визначаються потреби забезпеченості приміщеннями, виробничим обладнанням, технікою, устаткуванням, іншими основними фондами. Проводиться розрахунок постійних і змінних витрат, обсягів виробництва і збуту, розрахунок собівартості продукції.
7. **Фінансовий план, оцінка ефективності інвестицій.** Здійснюється розрахунок операційного та чистого прибутку, визначаються планові суми податків, відсотки за користування кредитом, суми амортизаційних відрахувань. Прогнозуються грошові потоки та розраховуються показники економічної ефективності інвестицій, фінансові результати.
8. **Джерела фінансування проекту.** Визначається, за рахунок яких джерел буде профінансовано проект, а також вартість залучених ресурсів.
9. **Управління ризиками проекту.** Аналізуються різні групи ризиків, що можуть вплинути на реалізацію проекту, наслідки, які вони можуть викликати та пропонуються шляхи їх нейтралізації або уникнення.

10. Пропозиції по реалізації бізнес плану (проекту). Подається бачення, яким чином буде розвиватись бізнес після завершення терміну реалізації бізнес плану (проекту). Також надаються пропозиції по вдосконаленню проекту, шляхи по оптимізації прогнозованих результатів. Наприклад, коли у результаті проведених розрахунків з'ясовується, що проект збитковий, тоді пропонується бачення автора, як вдосконалити бізнес модель, щоб вкладення принесли прибуток.

Другий розділ повинен бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, рисунки), розрахунками, прогнозами.

Структура другого розділу формується виходячи в залежності від специфіки обраної теми дослідження, але обов'язково має бути узгоджена з керівником.

Всі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми, рисунки цього розділу мають супроводжуватися поясненнями та висновками, які дозволяють визначити сутність і стан явищ та процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та тенденції розвитку, створити базу для виявлення невикористаних резервів удосконалення проектної діяльності організації, реалізації окремих проектів – бази дослідження.

Джерелом інформації є планові, прогнозовані і фактичні фінансово-економічні показники господарської діяльності, техніко-економічне обґрунтування проектів, статистична, фінансова, податкова та управлінська звітність, накази, розпорядження, первинні інформаційні матеріали стосовно окремих бізнес операцій та процесів, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, звіти державних та міжнародних установ.

Враховуючи сучасну інформатизацію та комп'ютеризацію управління організаціями, зокрема управління проектами, бажаним є використання у дипломній роботі сучасних інформаційних технологій, прикладного програмного забезпечення, економіко-математичного інструментарію.

Динаміку основних показників діючих підприємств досліджують за даними попередніх 3-5 років, прогноз показників – також робиться на 3-5 років (в залежності від потреб проекту).

Бажано, щоб висновки й узагальнення, сформульовані автором у першому розділі дипломної роботи, в другому мають бути підтверджені конкретним практичним матеріалом.

Аналітичний розділ має становити 25-30 сторінок, або близько 50-60% основної частини роботи.

Третій розділ спрямований на розробку конкретних заходів та рекомендацій щодо удосконалення об'єкта дослідження, визначення резервів підвищення ефективності проектного менеджменту, пропозицій з реалізації проекту тощо. Студент повинен дати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів та прогноз відповідних заходів забезпечення життєздатності проекту.

Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. В кінці розділу слід наводити коротке узагальнення проведеного дослідження, починаючи його словами *отже, таким чином*.

Вносячи пропозиції, доцільно пропонувати декілька варіантів рішення виявленої проблеми. Слід проаналізувати кожний з варіантів, вибрати оптимальний і не тільки прогнозувати позитивні результати його використання, але і запропонувати заходи з мінімізації проектних ризиків, їх негативних наслідків.

Рекомендаційний розділ займає до 10 сторінок або 10-15% основної частини.

За результатами дослідження після кожного розділу необхідно зробити висновки в контексті завдань, які розглядалися в його підрозділах.

Завершується робота **висновками** – коротким резюме дипломної роботи. Викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (задачі). У висновках оцінюють стан питання, наголошують на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтовують достовірність результатів, формулюють рекомендації щодо їх використання.

Основне призначення висновків – резюмувати зміст (підвести підсумок) роботи, вигідно підкреслити її переваги. У висновку роботи викладаються положення, що характеризують ступінь розкриття теми, визначається рівень досягання мети і результати вирішення завдань роботи.

Висновок носить форму синтезу отриманих в роботі результатів. Цей синтез – послідовне, логічно виражене викладення отриманих результатів і їх співвідношення з метою роботи і конкретними завданнями, поставленими та сформульованими у вступі.

Список використаних джерел містить наукові праці стосовно предмету дослідження та інші інформаційні документи, на які обов'язково мусять бути посилання в тексті магістерської кваліфікаційної роботи. До їх складу включаються назви законодавчих та інших нормативних документів, наукових статей (у т.ч. не менше двох джерел із наукометричних баз Scopus або Web of Science) наявні публікації результатів дослідження студента магістратури, керівника чи представників наукової школи університету із теми дослідження, а

також практичних публікацій, монографій, підручників, веб-сайтів, інформацією яких користувалися під час роботи. Порядок оформлення списку використаних джерел наведено у додатку Ж.

До додатків за необхідності включаються такі допоміжні матеріали:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- допоміжні ілюстрації.

Загальний обсяг магістерської кваліфікаційної роботи – до 60 сторінок.

Для завершення підготовки магістерської кваліфікаційної роботи студентам магістратури надається час згідно із затвердженим графіком освітнього процесу.

5. ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Під час складання бібліографії необхідно фіксувати бібліотечні шифри кожного джерела, щоб не витратити часу на повторний пошук. Роботу з літературою слід починати зі складання правильного та повного списку книг, монографій, підручників, навчальних посібників з посиланнями на джерело.

Вивчення літератури – це активний процес творчого засвоєння матеріалу для вирішення завдань, поставлених у роботі. Результати опрацювання літературного джерела необхідно зафіксувати у вигляді короткого викладення його змісту (виписки цитат, формул із посиланнями на сторінки, на яких вони наведені у літературі). Ці виписки рекомендується робити на окремих картках чи у спеціальному зошиті, обов'язково зазначаючи в кожній публікації прізвище, ім'я, по батькові автора, назву, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок (якщо використана журнальна стаття, то вказати назву журналу, рік видання та номер, сторінки, на яких опублікована стаття в даному номері). Виписки із літературних джерел мають бути короткими і чітко сформульованими.

Працюючи над літературою, необхідно:

- з'ясувати значення термінів та незнайомих слів;
- виділити основне у прочитаному;
- записати питання, що виникають під час роботи;
- після вивчення літератури поставити перед собою контрольні запитання (наприклад: яка основна ідея автора, які аргументи висуває автор, з

чим можна погодитись, з чим можна не погодитись тощо).

6. ЗБИРАННЯ МАТЕРІАЛУ, ЙОГО ОБРОБКА ТА ВИКЛАДЕННЯ ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Збирання та систематизація теоретичного й практичного матеріалу є важливим і відповідальним етапом у виконанні магістерської кваліфікаційної роботи. Нагромадження та систематизацію зібраного матеріалу студент здійснює в процесі виконання науково-дослідної роботи під час навчання та проходження переддипломної практики. На практиці студент денної форми навчання ґрунтовно знайомиться з об'єктом дослідження, вивчає організаційні, технологічні та економічні особливості процесу виробництва в сільськогосподарських формуваннях.

На першому етапі виконання магістерської кваліфікаційної роботи систематизований матеріал групується в певні параграфи, розділи, складається детальний план викладення зібраних та опрацьованих даних, будуються аналітичні таблиці; готується необхідний графічний матеріал; уточнюється план роботи, визначається необхідність збирання додаткового матеріалу.

На другому етапі формулюються висновки і пропозиції, що впливають із основного змісту роботи, оцінюється можливість їх упровадження в практику роботи підприємства, підраховується ефективність.

На завершальному етапі здійснюється літературна обробка (редагування) магістерської кваліфікаційної роботи, уточнюються форма і зміст аналітичних таблиць та графічного матеріалу. Зміст роботи повинен відповідати назві підрозділів і пунктів, викладатись у логічній послідовності, конкретно; на сторінках тексту слід виділяти окремі абзаци в межах допустимих норм.

7. ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги. Текст друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм), через півтора інтервали – з використанням шрифту текстового редактора Word Times New Roman, 14-й кегль. За необхідністю допускається використання формату аркушів А3 (297×420 мм)

Текст магістерської роботи друкується з дотриманням таких відступів від краю сторінки: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм.

Під час оформлення магістерської роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього

документу. Прізвища, назви підприємств, установ, організацій у магістерській роботі наводяться мовою оригіналу. Скорочення слів і словосполучень виконуються відповідно до чинних стандартів з бібліотечної і видавничої справи.

Заголовки структурних частин магістерської кваліфікаційної роботи “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовку не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір тексту. У кінці надрукованого таким чином заголовку ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2-3 інтервалам (6-9 мм). Абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту та дорівнювати п’яти знакам. Кожну структурну частину магістерської роботи починають з нової сторінки.

Мова і стиль. Магістерська кваліфікаційна робота повинна виконуватися державною мовою.

Студенти, які навчаються в академічних групах з викладанням ряду дисциплін англійською мовою, та студенти-іноземці можуть виконувати кваліфікаційну роботу англійською мовою з обов’язковим написанням реферату до роботи українською мовою.

Мовностилістичне оформлення роботи обумовлюється особливостями наукового стилю:

- формально-логічний спосіб викладення матеріалу, наявність міркувань, що сприяють доказу істини, обґрунтуванню основних висновків дослідження;
- смислова завершеність, цілісність та зв’язність думок;
- цілеспрямованість, відсутність емоційного забарвлення наукового тексту;
- об’єктивність викладу, смислова точність, стислість, ясність;
- необхідність використання спеціальної термінології.

Завдяки спеціальним термінам досягається можливість в короткій формі давати розгорнуті визначення та характеристики наукових фактів, понять, процесів, явищ. Слід уважно підходити до вибору наукових термінів та визначень, посилаючись при цьому на авторитетні джерела (підручники, довідкові та нормативні видання тощо).

Щоб уникнути суб’єктивних суджень й акцентувати основну увагу на предметі висловлювання, в тексті застосовують переважно виклад від третьої особи (“...автор рекомендує”) або від першої особи множини (“...на нашу

думку”, “...зазначимо, що”), часто використовують безіменну форму подачі інформації (“...як було сказано”). Текст магістерської роботи слід старанно вчитати та перевірити на наявність помилок.

Написання числівників. Прості кількісні числівники, якщо при них немає одиниць виміру, пишуться словами (п'ять випадків, п'ять підприємств). Складні числівники пишуться цифрами, за винятком тих, якими починається абзац. Числа із скороченим позначенням одиниць виміру пишуться цифрами (24 кг, 125 грн.). При перерахуванні однорідних чисел (величин, відношень) скорочена назва одиниць виміру ставиться після останньої цифри. Числівники, які входять до складних слів, у наукових текстах пишуться цифрою (наприклад, 30-відсотковий обсяг).

При перерахуванні кількох порядкових числівників відмінкове закінчення ставиться тільки один раз після останнього числівника, наприклад, товари 1 та 2-го сорту. Після порядкових числівників, позначених арабськими цифрами, якщо вони стоять після іменника, до якого відносяться, відмінкові закінчення не ставляться, наприклад, у розділі 3, на рис.2. Так само без відмінкових закінчень записуються порядкові числівники римськими цифрами для позначення порядкових номерів століть, кварталів, томів видань тощо. Наприклад, XX століття, а не XX-е століття.

Дробові числа рекомендовано наводити у вигляді десяткових дробів. При неможливості виразити значення у вигляді десяткового дробу допускається запис у вигляді звичайного дробу в один рядок через похилу риску, наприклад, 5/32.

Нумерація. Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляється при комп'ютерному друці магістерської роботи у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Титульна картка магістерської роботи є першою сторінкою магістерської роботи, але номер сторінки на ній не проставляється.

Розділи, підрозділи, пункти і підпункти магістерської роботи нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті магістерської роботи та позначатися цифрами без крапки, номер ставиться після слова “РОЗДІЛ”. Заголовок розділу друкується з нового рядка. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. У кінці номера підрозділу ставиться крапка, наприклад “1.1.” (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумеруються у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставиться крапка. У кінці номера ставиться крапка, наприклад, “2.3.2.”, потім у тому ж рядку розміщується заголовок пункту.

Підпункти нумеруються у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі сторінки, на яких розміщені зазначені структурні частини магістерської роботи, нумеруються звичайним чином. Не нумеруються лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: “1. ВСТУП”.

Ілюстрації. Ілюстрації (рисунок, схеми, графіки, карти, креслення тощо) розміщуються безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше або у додатках. На всі ілюстрації мають бути зроблені посилання в тексті пояснювальної записки. Якщо ілюстрація створена не автором магістерської роботи, необхідно дотримуватися вимог чинного законодавства про авторські права.

Креслення, рисунки, схеми, графіки, діаграми повинні відповідати вимогам стандартів «Системи конструкторської документації», «Системи проектної документації для будівництва».

Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Ілюстрації позначаються словом “Рис.” і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 3.1. (перший рисунок третього розділу).

Ілюстрації також можуть включати топографічні, географічні, кадастрові, геологічні та інші різновиди тематичних карт (планів). Складаються вони на креслярських аркушах стандартних розмірів із дотриманням умовних позначень. Вибір карт, їхній масштаб узгоджується з керівником магістерської роботи. Графічні матеріали виконуються на креслярському або офсетному папері стандартної форми і розміру (A2, A1, A0) з дотриманням необхідних вимог до технічних креслень. Графічні додатки до магістерської роботи повинні мати кутовий штамп встановленого зразка.

Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, оформлюється у вигляді таблиць. Таблицю розташовують безпосередньо після тексту, у якому вона наведена вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті магістерської роботи. Нумерація таблиць здійснюється в межах розділу. Номер

таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, наприклад, “Таблиця 2.1”.

Таблиця повинна мати назву, котра розміщується над нею та друкується симетрично до тексту. Назва та слово “Таблиця” починаються з великих літер.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під іншою або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, при чому її головка та боковик повторюється у кожній частині таблиці.

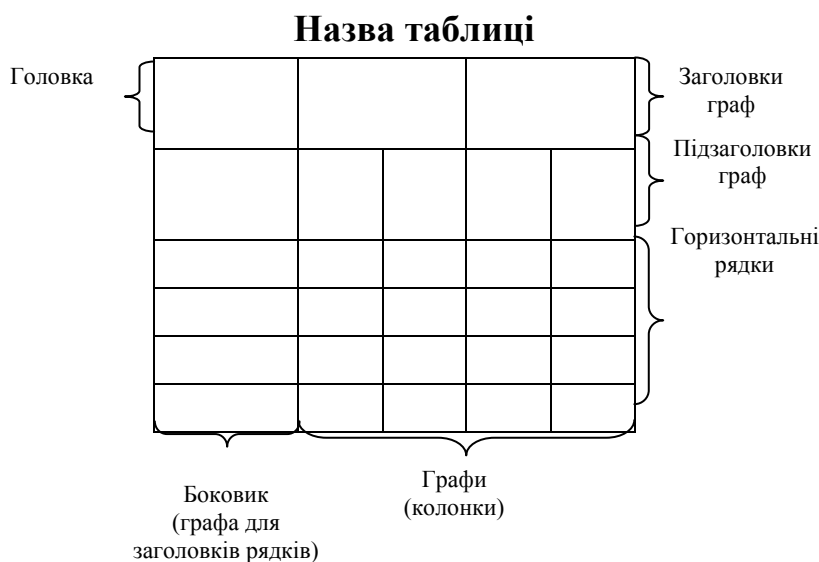
При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Слово “Таблиця_” вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: “Продовження таблиці_” із зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуться з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставляться. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм.

Таблицю розміщують після першого звернення до неї в тексті, так, щоб її можна було читати без повороту переплетеної магістерської роботи або з поворотом за стрілкою годинника.

Приклад побудови таблиці:

Таблиця (номер)

Формули та рівняння. Формули та рівняння розташовуються безпосередньо після тексту, в якому на них посилаються, посередині рядка. Вище та нижче кожної формули має бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули та рівняння нумеруються порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу та порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою.

Номер формули або рівняння слід зазначати у круглих дужках на рівні формули у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, наводяться безпосередньо під формулою у тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Пояснення значення кожного символу слід давати з нового рядка. Перший рядок починають з абзацу словом “де” без двокрапки.

Приклад:

$$E_n = \frac{E_e}{B_y}, \quad (1.3)$$

“Відомо, що

де E_n – економічна ефективність управлінської праці;

E_e – економічний ефект;

B_y – сумарні річні витрати на управління [23]”.

Перенос формули чи рівняння в наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак на початку наступного рядка. Коли переносять формули на знакові операції множення, використовують знак “х”.

Формули, що ідуть одна за одною та не розділені текстом, відокремлюють комою.

Цитування та посилання на використані літературні джерела. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Посилання в тексті магістерської роботи на джерела зазначається у кінці речення згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, наприклад: “...у роботах [1-7]...”.

Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на які є посилання в магістерській роботі. Наприклад: "... [26, с. 37]".

Скорочення слів. Всі слова в магістерській роботі слід писати повністю. Скорочення слів проводиться згідно ДСТУ 3582:2013 "Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила".

У магістерській кваліфікаційній роботі допускаються лише загальноприйняті скорочення:

а) після перерахування (наприклад: та інше – та ін.; і так далі – і т.д.; і тому подібне – і т.п.);

б) при посиланнях (наприклад: дивись – див.; рисунок – рис.; таблиця – табл.);

в) при позначенні цифрами століть і років, одиниць виміру (наприклад: рік – р.; роки – рр.; тисяч гривень – тис. грн.);

г) загальноприйняті літерні аббревіатури (наприклад: США, СОТ, ЄС).

Не рекомендується скорочувати слова "наприклад", "формула", "рівняння" і т.д.

Інші скорочення та літерні аббревіатури, що наводяться у магістерській роботі при першому згадуванні автором вказуються у круглих дужках після повного найменування та узагальнюються у переліку умовних позначень, який подається перед вступом.

Переліки. У тексті роботи можуть бути наведені переліки, що складаються як із закінчених, так і незакінчених фраз.

Якщо перелік складається з окремих слів (або невеликих фраз без розділових знаків), вони пишуться в підбір з іншим текстом і відокремлюються один від одного комою.

Приклад:

Продукція сільського господарства включає: продукцію рослинництва, продукцію тваринництва.

Якщо перелік складається із розгорнутих фраз із власними розділовими знаками, то перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – дефіс. Такі переліки подають з малої літери з абзацного відступу. Після кожного з пунктів переліку ставиться крапка з комою, а після останнього – крапка.

Приклад:

Для позареалізаційних доходів датою отримання доходу визнається:

а) дата підписання сторонами акту прийому-передачі – для доходів;

б) дата надходження грошових коштів на поточний рахунок;

- в) дата визнання боржником або дата набрання законної сили рішення суду;
- г) останній день звітного (податкового) періоду – за доходами;
- д) дата виявлення доходу (отримання і (або) виявлення документів, що підтверджують наявність доходу).

Коли елементи переліку є закінченими фразами, їх пишуть з абзацними відступами, починаються з великих літер і відокремлюють один від іншого крапкою.

Список використаних джерел Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію можна одержати з таких стандартів: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Додатки. Додатки оформлюються як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках та розміщуються у порядку появи і посилань у тексті магістерської роботи.

Якщо додатки оформлюються на наступних сторінках магістерської роботи, кожен з них починають з нової сторінки, їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток_” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. Один додаток позначається як додаток А. Нумерація додатків здійснюється в межах кожного розділу. Наприклад, додатки до першого розділу: А.1, А.2 і т. ін.; додатки до другого розділу: Б.1, Б.2, Б.3 і т. ін.; додатки до третього розділу: В.1, В.2, В.3 і т. ін. У разі посилання у тексті на додатки, вказується їх номер, наприклад дод. А.1.

Додатки, розміри яких більше формату А4, враховують як одну сторінку і згортають за форматом листків магістерської роботи.

Якщо у магістерській роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється згідно з вимогами до документів цього виду, його копію вміщують до магістерської роботи без змін в оригіналі. Перед копією вміщують аркуш, на якому посередині друкують слово “Додаток_” і його назву, праворуч у верхньому куті проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію.

Узагальнені вимоги до оформлення магістерських робіт наведено в додатку К.

8. ПІДГОТОВКА ВІДГУКУ ТА РЕЦЕНЗІЇ ДЛЯ ДОПУСКУ ДО

ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Завершену магістерську кваліфікаційну роботу студент подає керівникові для перевірки та підготовки відгуку на неї (додаток Л).

Відгук керівника на магістерську кваліфікаційну роботу висвітлює рівень використання студентом магістратури: теоретичних знань для розв'язання задач дослідження; аналіз методики дослідження; оцінку якості вирішення завдань дослідження; аналіз та оцінку запропонованих пропозицій дослідника; участь у науково-дослідній роботі впродовж навчання в університеті; можливість використання пропозицій магістра в практиці роботи суб'єкта господарювання; наявність професійних навичок по спеціальності; відношення до виконання роботи, інформацію про недоліки магістерської роботи, загальні висновки та оцінку магістерської роботи. Керівник оцінює магістерську роботу записом: “Рекомендується до захисту”, а в разі негативної оцінки – “До захисту не рекомендується”. У випадку негативного висновку щодо допуску студента магістратури до захисту, це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю керівника.

Кожна магістерська кваліфікаційна робота направляється на внутрішню рецензію на суміжну кафедру у відповідності до розпорядження декана факультету (додаток М). До рецензування залучаються провідні науково-педагогічні працівники НУБіП України. Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, рецензентом може бути фахівець підприємства, установи, організації тощо, де працює студент. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці магістерської роботи.

Рецензія подається у письмовому вигляді, в довільній формі і має містити такі складові:

- визначення значення теми магістерської кваліфікаційної роботи для практики та її актуальності;
- аналіз відповідності змісту магістерської кваліфікаційної роботи її меті та завданням;
- визначення глибини висвітлення студентом магістратури реального стану справ у відповідній галузі;
- висновки щодо використання в магістерській кваліфікаційній роботі сучасних емпіричних і теоретичних методів дослідження;
- позитивні сторони магістерської кваліфікаційної роботи та її недоліки, інші питання на розсуд рецензента;
- оцінку загальних вражень від магістерської кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль і грамотність викладання тощо);
- висновок і рекомендацію щодо можливості допущення магістерської

кваліфікаційної роботи до захисту і, за бажанням, може бути висловлено зауваження та думку про оцінку магістерської роботи за чотирибальною системою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”).

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, імені, по батькові, місця роботи і посади, яку займає.

Завершена магістерська кваліфікаційна робота, підписана автором, разом з відгуком керівника та рецензією подається на випускову кафедру, де проводиться її попередній захист. За результатами засідання кафедри складається протокол, витяг з протоколу передається до навчального відділу (магістратуру).

Після проходження попереднього захисту, студент оформлює форму опису роботи магістра для включення її до університетського репозитарію (додаток Н) та разом з електронним носієм, на якому міститься магістерська кваліфікаційна робота, передає до деканату факультету. Після розміщення магістерської роботи в репозитарії та перевірки її на плагіат, вирішується питання про допуск студента до подальшого захисту перед ЕК. Термін подання роботи – не пізніше 15 листопада.

Студент, у якого магістерська кваліфікаційна робота не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, підготовлена без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, містить академічний плагіат, не має відгуку, рецензії, до захисту не допускається.

9. ПІДГОТОВКА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основна мета презентації – це забезпечення стислого та наочного подання основних результатів магістерської роботи. При створенні презентації студенти повинні вирішити два важливих завдання:

1. Створити короткий анотований конспект свого виступу.
2. Викласти результати досліджень та їх основні положення.

Презентацію до магістерської кваліфікаційної роботи рекомендується виконувати за допомогою програмного забезпечення MS POWERPOINT.

Структура презентації:

1-й слайд – тема магістерської кваліфікаційної роботи, прізвище доповідача та керівника, рік захисту;

2-й слайд – актуальність теми магістерської кваліфікаційної роботи та проблема дослідження;

3-й слайд – об’єкт, предмет, гіпотеза дослідження;

4-й слайд – головна мета та задачі магістерської кваліфікаційної роботи;

5-й слайд – методи дослідження.

На наступних слайдах відображається опис даних, які отримані в дослідженні, їх статистичне обґрунтування, в тому числі з використанням комп'ютерних програм. На останніх одному-двох слайдах відображаються загальні висновки та рекомендації до впровадження результатів магістерської роботи.

Кількість окремих слайдів презентації залежить від особливостей доповіді студента магістратури. При розробці презентації рекомендується дотримуватися таких вимог:

- тривалість доповіді 7-10 хв.;
- максимальна кількість слайдів не повинна перевищувати 20;
- використовуються ключові слова і фрази, а не речення;
- текстовий матеріал подається у схемах та організаційних діаграмах, числовий – у таблицях або діаграмах (графік – демонстрація змін у часі, діаграма – демонстрація відношення частини до цілого, гістограма – демонстрація порівнянь);
- матеріал має бути підкріплений графічними зображеннями та відеофрагментами;
- дотримана логіка викладу та грамотність;
- доповідь магістра доповнює інформацію на слайді, а не дублює її;
- ефекти анімації не заважають сприйняттю, а акцентують увагу на потрібних моментах доповіді;
- текст легко читається (мінімальний розмір шрифту 20, напівжирний);
- фон, колір тексту та діаграм пасують і відповідають правилу 3 основних кольорів та їх відтінків;
- шаблон оформлення однаковий для всіх слайдів презентації;
- дотримується контраст між текстом, фоном і графікою.

Створення презентації – справа особлива, що залежить від рис характеру доповідача та аудиторії, перед якою робиться доповідь. Але бажано при їх створенні дотримуватись таких рекомендацій:

- використовуйте (за можливістю) стандартні шаблони презентацій, бо вони вже пророблені дизайнерами;
- пам'ятайте, що погляд завжди спускається з правого верхнього кута в лівий нижній кут, тому розміщуйте більш важливі об'єкти у правому верхньому куті, а в лівому нижньому – менш важливі;
- враховуйте умови розділення слайда документа на різні зони;
- урівноважуйте об'єкти відносно “золотої лінії”;
- пам'ятайте, що у перший момент сприйняття увага привертається до

кутів слайда;

- обирайте необхідний стиль розмітки і рідше користуйтеся розміткою “Пустий слайд”;

- притримуйтеся того, що вільна, “невикористана” площа наочної поверхні, може становити до 30%; використана – не більше 70%;

- обережно змінюйте фон і кольорові співвідношення тексту та фону;

- пам'ятайте, що команда “Застосовуйте шаблон оформлення” діє на всі слайди вашої презентації і не може бути застосована тільки до цього слайда;

- використовуйте короткі текстові описи, якомога більше таблиць, схем, діаграм, рисунків та ін.;

- пам'ятайте: щоб об'єкт з'явився, а потім зник, створіть два однакових слайди, але на другому відключіть ефекти анімації;

- не застосовуйте яскравих і строкатих допоміжних об'єктів;

- не застосовуйте багато ефектів анімації;

- обережно використовуйте ефекти анімації:

- “виповзання” – він надто повільний;

- “поява тексту по літерах” – він також суттєво призупинить вашу презентацію;

- для “останніх” об'єктів, інакше вони почнуть пересікати попередні та мерехтіти в очах;

- пам'ятайте, що не варто без особливої необхідності застосовувати ефекти до заголовків слайда;

- дотримуйтеся єдиного стилю розміщення об'єктів;

- оберіть певні (однакові) типи ефектів для однакових за суттю об'єктів;

- пам'ятайте: на читання кожних 6 символів потрібно мінімум 1 секунда, а сумарний час “проявлення” слайда не повинен перевищувати 3-5 секунд, крім випадку, коли вам дійсно необхідно затримати появу об'єкта.

Основні рекомендації до відображення тексту:

- лаконічний текст сприймається краще, ніж текст, засмічений додатковими елементами;

- в горизонтальній колонці бажано використовувати не більше 40-50 знаків, в тексті з більш довгими рядками важче шукати початок наступного рядка;

- шрифт, що найкраще читається, – 16-20 розміру, через два інтервали, не використовуйте шрифтів менше 10 пунктів;

- виділення (напівжирний, курсив, ущільнений шрифт) треба використовувати обережно; надлишок виділених фрагментів може виглядати нав'язливо;

- доцільно використовувати короткі абзаци, які містять перевагу над

довгими, не розбитими на абзаци текстами;

- текст з обрамленням привертає більш пильну увагу, ніж без нього.

При створенні таблиць на презентації необхідно дотримуватись таких рекомендацій:

- частіше застосовуйте лінії товщиною в 0,5 або 1 пункт;
- не застосовуйте ліній товщиною більше 3-4 пунктів;
- не використовуйте більше 3-х стилів ліній у вашій таблиці;
- уникайте оформлення таблиці подвійними лініями;
- застосовуйте центровані абзаци в заголовках таблиці;
- не використовуйте більше двох варіантів заливки таблиці;
- уникайте заливки таблиці сірим кольором (інтенсивність понад 30);

забезпечуйте зазор між текстом таблиці та її границею не менше 3 пунктів, а краще 6 або 9 пунктів;

- формуйте таблицю так, щоб був виділений тільки один рядок (колонка) з найважливішим результатом.

При використанні діаграм дотримуйтесь таких рекомендацій:

не зловживайте ефектами об'єму, інакше ви втратите наочність вашої діаграми;

- використовуйте різноманітні варіанти штрихів;
- виділяйте червоним кольором найважливіший графік;
- використовуйте максимально контрастні кольори для різних графіків (краще різноманітні штрихи);
- не використовуйте велику кількість графіків на одній діаграмі.

При застосуванні та виборі кольорів пам'ятайте, що по рангу комфортності- дискомфортності колірні поєднання розташовуються в наступному порядку:

1. Зона комфортності: синій на білому, чорний на жовтому, зелений на білому, чорний на білому, жовтий на чорному, білий на чорному, зелений на червоному, червоний на жовтому.

2. Нейтральне сприймання: білий на синьому, червоний на білому, синій на жовтому, оранжевий на чорному, жовтий на синьому, оранжевий на білому, білий на зеленому.

3. Зона дискомфорності (не рекомендується використовувати): червоний на зеленому, коричневий на білому, білий на коричневому, коричневий на жовтому, жовтий на коричневому, білий на червоному, жовтий на червоному.

Презентація повинна бути виконана на день попереднього захисту магістерської кваліфікаційної роботи на кафедрі.

10. ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Для захисту магістерських кваліфікаційних робіт щорічно створюється екзаменаційна комісія, до складу якої входять голова та члени комісії. Головою ЕК призначається фахівець у відповідній галузі або провідний науковець відповідного напряму наукової діяльності. Списки голів ЕК, сформовані деканатами факультетів (директоратами ННІ) для всіх спеціальностей (спеціалізацій), за підписом проректора з навчальної і виховної роботи подаються для розгляду до вченої ради університету, після якої затверджуються ректором університету. Персональний склад членів ЕК затверджується наказом ректора університету не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК. Кількість членів (включаючи голову ЕК) становить не більше чотирьох осіб (в окремих випадках кількість членів ЕК може бути збільшена до шести осіб).

Студенти, які навчаються в академічних групах з викладанням ряду дисциплін англійською мовою, та студенти-іноземці можуть виконувати кваліфікаційну роботу англійською мовою з обов'язковим написанням реферату до роботи українською мовою. До складу Екзаменаційної комісії із захисту таких робіт повинні входити НПП, які вільно володіють англійською мовою. Здобувач вищої освіти, який виконав кваліфікаційну роботу англійською мовою, публічно захищає її перед ЕК англійською мовою.

Перед захистом студент зобов'язаний ознайомитися з відгуком і рецензією, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження.

Безпосередньо на захист студент готує доповідь, презентацію та ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, рисунків, які унаочнюють результати дослідження, основні висновки, узагальнення й пропозиції, що містяться у роботі. Необхідну кількість та зміст ілюстративного матеріалу автор визначає самостійно, але погоджує його з керівником. Ілюстративний матеріал має бути забезпечений використанням технічних засобів унаочнення та ілюстрації. Рекомендується розробляти мультимедійні форми презентації результатів досліджень в порядку, наведеному вище.

Захист магістерських кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК при обов'язковій присутності голови комісії та керівника магістерської роботи (у випадку відсутності керівника з поважних причин, його може представляти завідувач кафедри) і передбачає доповідь випускника магістратури, яка структурно будується у послідовності від актуальності теми дослідження до висновків і пропозицій.

Перед початком захисту магістерських кваліфікаційних робіт деканат факультету подають до ЕК такі документи:

- зведену відомість про виконання студентами магістратури

навчального плану та отримані ними оцінки;

- магістерську кваліфікаційну роботу студента та постерну презентацію у формі додатку до роботи;
- відгук керівника магістерської кваліфікаційної роботи;
- рецензію на магістерську кваліфікаційну роботу спеціаліста відповідної кваліфікації;
- індивідуальний план роботи студента магістратури;
- копії публікацій студентів тощо;
- довідку про перевірку магістерської кваліфікаційної роботи на плагіат;
- витяг із засідання випускової кафедри щодо участі здобувача у постерній презентації та результатів проведення попереднього захисту.

До ЕК можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної роботи.

До захисту не допускаються студенти магістратури, які не виконали навчальний та індивідуальний плани роботи і на момент подання до захисту магістерської кваліфікаційної роботи мають академічну заборгованість.

Дата захисту визначається графіком засідань ЕК, що затверджується ректором університету і доводиться деканом факультету до відома голови, членів ЕК та студентів магістратури за два тижні до дня початку роботи ЕК.

Процедура захисту магістерської кваліфікаційної роботи складається з:

- короткого повідомлення автора з демонстрацією презентації (визначається мета, зміст, наукова та практична цінність роботи, питання, винесені на захист, та результати магістерської роботи);
- відповідей на запитання членів ЕК;
- відповідей на зауваження рецензента;
- підведення підсумків захисту магістерської роботи (додається оцінка магістерської роботи кожного випускника магістратури за стобальною шкалою).

Доповідь повинна бути змістовною. Необхідно уникнути простого переказу змісту роботи, а також детальної техніки розрахунків. Назвавши тему роботи, студент обґрунтовує її вибір, коротко формулює мету, характеризує об'єкт дослідження. Під час доповіді студент послідовно робить посилання на табличні та ілюстровані матеріали, домагаючись повноти висвітлення змісту та результатів досліджень, які винесені на захист.

Основна частина часу відводиться на викладення суті роботи та зроблених висновків і рекомендацій, обґрунтування рекомендацій. Висновки й рекомендації за результатами дослідження можуть носити методичний, методологічний або організаційний характер. Бажано, щоб студент у доповіді

зазначив, які його розробки та висновки вже впроваджені або намічені для впровадження, яка фактична чи очікувана соціально- економічна та екологічна ефективність запропонованих заходів.

Після доповіді студент відповідає на запитання усіх членів ЕК, а також присутніх на захисті осіб. Відповіді на поставлені запитання дають можливість визначити рівень професійної підготовки, самостійності виконання роботи та фахової ерудиції випускника. Потім зачитуються відгук керівника і внутрішня рецензія. На зауваження рецензента студент повинен дати ґрунтовну й аргументовану відповідь.

Процедура захисту магістерської кваліфікаційної роботи протоколюється секретарем комісії.

Рішення ЕК щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті магістерської кваліфікаційної роботи, а також про присвоєння студенту освітнього ступеня магістра та видачу йому державного документа приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням, звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови ЕК є вирішальним.

Загальна кількість балів за кожним із предметів експертної оцінки, наведених в таблиці 1, визначає результати захисту магістерських робіт за 100-бальною шкалою. Вони переводяться у національні оцінки за чотирибальною шкалою: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно” та оцінки ЄКТС згідно з таблицею 2.

Результати захисту магістерської роботи оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ЕК.

Магістерські кваліфікаційні роботи, що містять особливо цінні рішення, пропозиції, можуть бути рекомендовані ЕК до опублікування у наукових фахових виданнях.

Студент, який при захисті магістерської кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з університету і йому видається академічна довідка. За ним залишається право бути повторно допущеним до захисту кваліфікаційної роботи протягом наступних трьох років. Повторно магістерська кваліфікаційна робота виконується за наявності заяви студента магістратури про допуск до захисту, дозволу ректора НУБіП України і рішення випускової кафедри про затвердження теми кваліфікаційної роботи і призначення керівника.

Якщо захист магістерської кваліфікаційної роботи не відбувся з поважних причин, про що студент має подати відповідні документи, ректор НУБіП України може продовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ЕК із захистом магістерських робіт, але не більше ніж на один рік. Незалежно

від причин, повторний захист магістерської роботи в той же рік не допускається.

Таблиця 1.

Співвідношення між національними та ЄКТС оцінками і результатами захисту магістерської кваліфікаційної роботи за 100-бальною шкалою

Оцінка національна	Результат захисту магістерської роботи, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	01-59

Таблиця 2.

Рекомендовані критерії оцінки якості магістерських кваліфікаційних робіт

Критерії	Предмет експертної оцінки	Максимальна кількість балів
Актуальність теми дослідження	– новизна постановки проблеми, обґрунтованість актуальності теми;	4
	– постановка завдань дослідження;	6
	– відповідність теми напряму підготовки фахівця;	2
	– відповідність плану (змісту) роботи її темі;	2
	– наявність замовлення на тему від підприємства;	2
	Разом за критерієм	14
Ступінь науковості	– оцінка накопиченого вітчизняного і зарубіжного теоретичного та практичного досвіду з питань дослідження;	15
	– наявність елементів наукової новизни та ступінь їх обґрунтованості;	15
	– логічність викладу матеріалу та побудови роботи;	3
	– повнота та обґрунтованість висновків за результатами дослідження;	7
	Разом за критерієм	40
Інформаційно-методичне та програмне забезпечення	– використання адекватних темі дослідження джерел інформації та її обробка;	5
	– використання статистичних матеріалів та їх оцінка;	5
	– застосування сучасних програмних продуктів;	5
	Разом за критерієм	15
Практична	– рівень реальності та аргументованість розробок і пропозицій, можливість їх використання;	6

значущість, апробація результатів дослідження	– апробація і впровадження результатів дослідження (наявність довідки про впровадження);	6
	– наявність публікацій за результатами дослідження та участь у наукових конференціях;	6
	– обґрунтування економічного або соціального ефекту від впровадження результатів дослідження;	10
	Разом за критерієм	28
Оформлення роботи	Відповідність загальноприйнятим стандартам оформлення	3
РАЗОМ		100

11. ОРІЄНТОВАНА ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

для підготовки магістрів за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
(освітня програма «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»)

1. Бізнес-план виробництва рідких органічних добрив
2. Бізнес-план відкриття центру йоги та стретчингу
3. Бізнес-план з вирощування черешні
4. Бізнес-план відкриття підприємства з виготовлення сухофруктів
5. Бізнес-план закладки яблуневого саду
6. Бізнес-план відкриття магазину продуктів здорового харчування
7. Бізнес-план відкриття підприємства з переробки макулатури
8. Бізнес-план відкриття власної кав'ярні
9. Бізнес-план відкриття магазину косметики
10. Бізнес-план з вирощування полуниці
11. Бізнес план відкриття весільного салону
12. Бізнес-план з виробництва меду
13. Бізнес-план відкриття футбольного клубу
14. Бізнес-план вирощування саджанців декоративних рослин
15. Бізнес-план з вирощування грибів
16. Бізнес-план відкриття кондитерської
17. Бізнес-план розвитку фітнес клубу SportaVita
18. Бізнес-план відкриття центру медіації
19. Бізнес-план з вирощування лохини/малини/чорної смородини/обліпихи
20. Бізнес-план відкриття мережі мийок самообслуговування для тварин
21. Бізнес-план відкриття равликової ферми
22. Бізнес-план з вирощування осетрових
23. Бізнес-план створення центру з вивчення китайської мови
24. Бізнес-план з вирощування ракоподібних
25. Бізнес-план інвестиційного проекту з експорту меда
26. Бізнес-план відкриття управлінської консалтингової компанії
27. Бізнес-план надання послуг зі створення гомозиготних ліній кукурудзи
28. Бізнес-план відкриття центру реабілітації
29. Бізнес-план виробництва чорної ікри
30. Бізнес-план відкриття табору для активної молоді

12. ЗРАЗКИ ПЛАНУ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЕКТ З ВИГОТОВЛЕННЯ ГОРІХОВОЇ ПАСТИ ВІД ТОВ «ДОБРА ПАСТА»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ I. ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ГОРІХОВОЇ ПАСТИ В УКРАЇНІ.....	
1.1. Особливості функціонування ринку горіхової пасти в Україні.....	
1.2. Огляд зовнішнього ринку та його розподіл	
1.3. Користь горіхових паст та їх роль у здоровому способі життя людини ...	
РОЗДІЛ II. БІЗНЕС-ПЛАН ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ З ВИГОТОВЛЕННЯ ГОРІХОВОЇ ПАСТИ ВІД ТОВ «ДОБРА ПАСТА»	
2.1. Резюме проекту	
2.2. Актуальність проекту	
2.3. Цілі та завдання проекту	
2.4. Місце розташування компанії	
2.5. Ключові фактори успіху	
РОЗДІЛ III. АНАЛІЗ РИНКУ ГОРІХОВОЇ ПАСТИ В УКРАЇНІ	
3.1. Аналіз динаміки і тенденцій розвитку ринку	
3.2. Конкурентний аналіз	
3.3. Аналіз споживачів	
3.4. Перспективи розвитку ринку.....	
РОЗДІЛ IV. МАРКЕТИНГОВИЙ ПЛАН	
4.1. Цілі маркетингу	
4.2. Маркетингова стратегія розвитку ринку горіхової пасти.....	
4.3. Прогнозний план продажів за проектом	
4.4. SWOT-аналіз	
РОЗДІЛ V. ТЕХНОЛОГІЯ ПРОДАЖУ ГОРІХОВОЇ ПАСТИ В УКРАЇНІ	
5.1. Опис проекту.....	
5.2. Аналіз обсягу продажу горіхової пасти	
РОЗДІЛ VI. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛАН.....	
6.1. Організаційна структура підприємства	
6.2. Потреба і вартість трудових ресурсів	
РОЗДІЛ VII. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН ПРОЕКТУ	
7.1. Структура інвестиційних витрат	
7.2. Графік фінансування проекту.....	
РОЗДІЛ VIII. ФІНАНСОВИЙ ПЛАН	
8.1. Прогноз доходів та витрат	
8.2. Прогноз руху грошових коштів	
8.3. Прогнозний баланс підприємства	
РОЗДІЛ IX. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ	
9.1. Показники оцінки ефективності проекту	
9.2. Аналіз сценаріїв розвитку проекту	
РОЗДІЛ X. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ	
10.1. Аналіз можливостей мінімізації ризиків	
РОЗДІЛ XI. ПРОПОЗИЦІЇ З РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС ПЛАНУ	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ	

БІЗНЕС-ПРОЕКТ ІЗ ВИРОЩУВАННЯ ГРИБІВ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДІНВЕСТИЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	
1.1 Аналіз вітчизняного ринку вирощування та збуту грибів.....	
1.2 Перспективи розвитку та експортна складова.....	
1.3 Особливості бізнес-проекту з вирощування грибів	
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-ПРОЕКТ ІЗ ВИРОЩУВАННЯ ГРИБІВ.....	Ошибка!
Закладка не определена.	
2.1 Концептуальне значення та цілі проекту.....	
2.2 Організаційно-виробничий план проекту	
2.3 Маркетингова стратегія підприємства.....	
2.4 Інвестиційне планування. Джерела фінансування та цільове спрямування інвестицій	
2.5 Фінансово-економічна оцінка підприємства з вирощування та збуту грибів.....	
2.6 SWOT- аналіз підприємства.....	
Висновки до розділу 2	
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ З ВИРОЩУВАННЯ ГРИБІВ	
3.1. Оцінка ефективності проекту	
3.2 Чинники економічного ризику і сценарії розвитку проекту	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

БІЗНЕС-ПЛАН РЕКЛАМНОГО АГЕНТСТВА АЙ-СІ-ЕС АКТИВ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РЕКАМНОГО БІЗНЕСУ

1.1 Понятійний апарат та основні теоретичні положення діяльності рекламних агентств

1.2 Сучасний стан та тенденції розвитку вітчизняного ринку рекламних послуг

1.3 Правове регулювання рекламної діяльності в Україні

РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС-ПЛАН РЕКЛАМНОГО АГЕНТСТВА АЙ-СІ-ЕС АКТИВ

2.1. Резюме проекту

2.2. Загальна характеристика бізнесу

2.3. Аналіз ринку і конкуренції. Особливості цільового ринку

2.4. Маркетингова стратегія

2.5. Організаційно-виробничий план

2.6. Фінансова оцінка проекту

2.7. Джерела і графік фінансування проекту та цільове спрямування інвестицій

2.8. Управління ризиками проекту

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ З РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПЛАНУ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Соціальний проект

БІЗНЕС ПЛАН ВІДКРИТТЯ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ СПОРТИВНОЇ ШКОЛИ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ЗАКЛАДІВ

1.1 Тенденції та перспективи розвитку дитячо-юнацьких спортивних шкіл в Україні

1.2 Стан та проблеми функціонування спортивних шкіл столичного регіону

1.3 Державне регулювання діяльності дитячих спортивних закладів

РОЗДІЛ 2. БІЗНЕС ПЛАН ПРОЕКТУ ВІДКРИТТЯ ДЮСШ

2.1. Актуальність та резюме проекту

2.2. Опис проблеми проекту

2.3. Основні характеристики цільового ринку

2.4. Організаційний план проекту

2.5. Бюджет проекту

2.6. Джерела фінансування проекту та їх цільове спрямування

2.7. Очікувані результати

2.8. Управління ризиками проекту

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ З РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Додаток А

Декану факультету _____

(прізвище, ім'я, по батькові)
студента _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

освітньої програми _____

освітнього ступеня “Магістр”

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

ЗАЯВА

Прошу закріпити мене для написання магістерської кваліфікаційної роботи за кафедрою

та призначити керівником _____

Тема роботи: _____

“ ” _____ 20 _____ р. Підпис _____

ПОГОДЖЕНО

“ ” _____ 20 _____ р.

Декан факультету (Директор ННІ) _____
(підпис) _____ (ПІБ)

Завідувач кафедри _____
(підпис) _____ (ПІБ)

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи _____
(підпис) _____ (ПІБ)

Примітка: прізвище, ім'я, по батькові студента, тема магістерської роботи вказуються українською та англійською мовами.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

12.05 – МКР. 585 “С” 2022.04.29. 011 ПЗ

ПЕТРЕНКО НАТАЛІЇ ВОЛОДИМИРІВНИ

2023 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет (ННІ) _____

УДК _____

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету аграрного
менеджменту

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завдувач кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту

(підпис) _____ (ПІБ)
“ ____ ” _____ 20__ р.

(підпис) _____ (ПІБ)
“ ____ ” _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему _____

Спеціальність _____
(код і назва)

Освітня програма _____
(назва)

Магістерська програма _____
(назва)

Орієнтація освітньої програми _____
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми

(науковий ступінь та вчене звання) _____ (підпис) _____ (ПІБ)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

(науковий ступінь та вчене звання) _____ (підпис) _____ (ПІБ)

Виконав

(підпис) _____ (ПІБ студента)

КИЇВ – 20__

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет аграрного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту

(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ)
“ ____ ” _____ 20 ____ року

З А В Д А Н Н Я

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність _____
(код і назва)

Освітня програма _____
(назва)

Орієнтація освітньої програми _____
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи _____

затверджена наказом ректора НУБіП України від “ ____ ” _____ 20 ____ р. № _____

Термін подання завершеної роботи на кафедру _____
(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи _____

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. _____
2. _____
3. _____

Перелік графічного матеріалу (за потреби) _____

Дата видачі завдання “ ____ ” _____ 20 ____ р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис) (прізвище та ініціали студента)

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклади бібліографічного опису
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автори	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.

Характеристика джерела	Приклади бібліографічного опису
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91
Статті з продовжуючи та періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.
	Електронні ресурси
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проєкт / М-во

Характеристика джерела	Приклади бібліографічного опису
	аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. Наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21-42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у

Характеристика джерела	Приклади бібліографічного опису
	сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i> . 2017. № 7. С. 106–107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

ПАМ'ЯТКА СТУДЕНТУ
щодо загальних вимог до виконання магістерських кваліфікаційних робіт

Зміст записів	Норма
Організаційні вимоги	
1. Дата підготовки наказів на затвердження тем і призначення керівників	Не пізніше другого місяця з моменту зарахування студентів (слухачів) на навчання до магістратури
2. Затвердження завдання і плану роботи	Після затвердження теми – протягом десяти днів
Технічні вимоги	
1. Оформлення роботи	Брошування у тверду обкладинку
2. Обсяг роботи, сторінок (без урахування додатків та списку використаних джерел)	Комп'ютерний набір – до 60 стор.
Зміст роботи (в сторінках)	
Вступ Розділ 1. (теоретичний) Розділ 2. (аналіз предмету дослідження) Розділ 3. (результати досліджень) Висновки Список використаних джерел Додатки	2-3 стор. до 15-20 стор. до 25-30 стор. до 10 стор. 2-3 стор. не менше 35 найменувань
На окремому аркуші – слово “Додатки”. Перелік додатків нумерується літерами українського алфавіту за винятком літер: Г, І, Є, І, Ї, О, Ч, Ь. Нумерація додатків здійснюється в межах кожного розділу: перший розділ: А.1, А.2, А.3 та ін.; другий розділ: Б.1, Б.2, Б.3 та ін.; третій розділ: В.1, В.2, В.3 та ін. При посиланні на додаток у тексті зазначається: дод. А.1.	
Оформлення тексту	
1. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки і нумеруватися арабськими цифрами. Структурні елементи “ЗМІСТ”, “ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” не нумерують. Решта розділів нумеруються наступним чином: “РОЗДІЛ 1”. Заголовки розділів розміщують по центру на наступному рядку великими літерами, підрозділів – з абзацного відступу малими літерами. Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок (3 мм), між попереднім текстом і наступним заголовком має бути не менше ніж два рядки (6 мм). Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.	
2. Шрифт для комп'ютерної верстки	14
3. Інтервал	1,5
4. Кількість рядків на сторінці	29
Поля на сторінці (не менше)	
1. Комп'ютерна верстка	Верхнє – 20 мм Нижнє – 20 мм Ліворуч – 30 мм Праворуч – 10 мм
2. Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок
3. Початок нумерації	З другої сторінки вступу цифрою 4
4. Нумерація таблиць	Послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці Приклад: Таблиця 1.1 Назва...
5. Нумерація рисунків	Послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком: 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. Приклад: Рис. 1.1. Назва...
6. Посилання в тексті	У разі необхідності: дод. А.1; табл. 2.1; рис. 2.1 При повторному посиланні – див. дод. А.1; див. табл. 2.1; див. рис. 2.1
7. Посилання в тексті на літературні джерела	[14] джерело із списку літератури, [14, с.45-46], якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники

Зміст записів	Норма
Технологічні вимоги	
Комплект роботи:	
1. Картка магістерської кваліфікаційної роботи. 2. Титульний аркуш. 3. Завдання до виконання магістерської кваліфікаційної роботи. 4. Реферат 5. Зміст. 6. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності). 7. Вступ. 8. Основна частина. 9. Висновки. 10. Список використаних джерел. 11. Додатки.	
Не підшиваються, але вкладаються в конверт, який наклеюється до обкладинки магістерської роботи:	
1. Індивідуальний навчальний план студента магістратури; Відгук керівника кваліфікаційної роботи (висвітлює рівень використання теоретичних знань для розв'язання завдань дослідження; аналізує методику дослідження; оцінює якість вирішення завдань дослідження; аналізує та оцінює запропоновані заходи; зазначає тривалість роботи студента; виконання календарного плану роботи; участь у науково-дослідній роботі впродовж навчання в університеті; можливість використання пропозицій та рекомендацій студента на практиці, наявність професійних навичок за спеціальністю; відношення студента до виконання роботи, оцінює магістерську роботу); 3. Рецензія (визначається значимість теми магістерської роботи для практичного застосування, її актуальність; аналізується відповідність змісту магістерської роботи її завданням; глибина висвітлення студентом магістратури реального стану справ у відповідній галузі; робляться висновки щодо використання у магістерській роботі сучасних методів дослідження, методичних підходів; висвітлюються позитивні сторони магістерської роботи та її недоліки; оцінюються загальні враження від магістерської роботи (оформлення, стиль і грамотність викладання тощо); робиться висновок і рекомендація щодо можливості допущення магістерської роботи до захисту; висловлюються зауваження та думка про оцінку магістерської роботи за чотирибальною системою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") та про присвоєння певної кваліфікації).	
Додатково оформлюється в окремі папки з файлами ілюстративний матеріал до доповіді для кожного члена ЕК та самого доповідача.	
Термін виконання роботи	У терміни, визначені вимогами та завданням, а саме, повна готовність – за 10 днів до початку роботи ЕК
Дата і місце підпису роботи автором	На титульній сторінці роботи
Допуск до захисту	На титульній сторінці магістерської кваліфікаційної роботи підписи: 1) керівника магістерської роботи; 2) завідувача випускової кафедри; 3) декана факультету (директора ННІ)

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу студента магістратури кафедри

факультету (ННІ) _____

Національного університету біоресурсів і природокористування України

(прізвище, ім'я та по батькові)

на тему: _____

_____ ,
подану на здобуття ОС “Магістр” за спеціальністю _____
(спеціальність)

“ _____ ” _____ 20 ____ .р

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи:

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента магістратури кафедри

факультету (ННІ) _____

Національного університету біоресурсів і природокористування України

(прізвище, ім'я та по батькові)

на тему: _____

подану на здобуття ОС “Магістр” за спеціальністю _____
(спеціальність)

“ _____ ” _____ 20 ____ .р

Рецензент:

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

ФОРМА ОПИСУ РОБОТИ МАГІСТРА

I. Магістерська кваліфікаційна робота (папка IvanovAI_2020):

1. Робота (Ivanov.doc)
2. Реєстраційна форма (Ivanov_Forma.doc)
3. Додатки (рецензії, схеми, програмний код, акти впровадження тощо) – подаються окремими файлами в zip-архіві

Реєстраційна форма

№	Назва поля	Зміст поля
1	Назва роботи	
2	УДК	
3	Автор(ПІБ)	
4	Дата (рік, місяць, день)	
5	Факультет (ННІ)	
6	Кафедра (шифр, назва)	
7	Спеціальність	
8	Освітня програма	
9	Орієнтація освітньої програми (освітньо-професійна чи освітньо-наукова)	
10	Форма навчання	
11	Тема магістерської роботи	
12	Керівник (ПІБ, наукова ступінь, вчене звання)	
13	Консультант (якщо є)	
14	Ключові слова (до 10 слів)	
15	Анотація (до 300 символів)**	
Необов'язкові поля		
	Назва поля	Ім'я файлу
	Перелік додаткових матеріалів	.doc
	Архів додаткових матеріалів	.zip

Форма подання переліку додаткових матеріалів

№	Назва поля	Ім'я файлу в архіві
1	Презентація	.pps
2		

* подається одночасно з магістерською роботою в електронному та паперовому вигляді, підписана керівником магістерської роботи;

** готує керівник магістерської роботи.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____ (підпис) _____ (ПІБ)

Вимоги щодо оформлення робіт, які подаються для перевірки на плагіат та розміщуються в репозитарії НУБіП України

1. Магістерська кваліфікаційна робота подається єдиним файлом у форматі MS WORD або PDF, першою сторінкою якої є картка магістерської роботи, після якої розміщується титульна сторінка, завдання, зміст і т.д.

2. Назва файлу формується за такими правилами: рік захисту, прізвище, ініціали студента магістратури:

Наприклад, 2021_Іванов А.І._ІІ.doc

3. Всі магістерські кваліфікаційні роботи подаються на єдиному носіїві відповідальному на факультеті (ННІ).

13. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Бардиш Г. О. Проектне фінансування: підручник. Львів : ЛБІ НБУ, 2018. 463с.
2. Бізнес-планування / Васильців Т.Г., Качмарик Я.Д, Блонська В.І., Лупак Р.Л. Київ : "Знання", 2013. 207 с.
3. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. К. : Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
4. Настанова до зводу Знань з управління проектами (Настанова РМВОК), 7-е видання та стандарт з управління проектами. URL: <https://pmiukraine.org/pmbok7/> (дата звернення: 22.08.2023)
5. Положення про підготовку і захист магістерської кваліфікаційної роботи у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Київ: НУБіП, 2021. 47 с.
6. Проектне фінансування: підручник / Т.В. Майорова, О.О.Ляхова; за заг. та наук. ред. проф., д.е.н. Т.В. Майорової. 2-ге вид., перероб.і доп. Київ: КНЕУ, 2017. 434 с.
7. Проектний менеджмент: просто про складне : навч. посіб. / В.А.Верба, Л. П. Батенко, О. М. Гребешкова та ін. ; за заг. ред. В. А. Верби. К.: КНЕУ, 2009. 299 с.
8. Управління проектами. Навчальний посібник. / Н.О.Петренко, Л.О. Кустріч, М.О. Гоменюк. К.: Центр учбової літератури, 2016. 244 с.
9. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Лобунець Т. В. Методичні вказівки до написання магістерської роботи для студентів освітнього ступеня Магістр (Спеціальність 073 «Менеджмент», освітня програма «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»). К.: НУБіП України, 2018. 58 с.
10. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Мостенська Т.Г. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України., 2017. 160 с.

Допоміжна:

1. Bannikov, V., Lobunets T., Buriak, I., Maslyhan, O., Shevchuk, L. On the question of the role of project management in the digital transformation of small and medium-sized businesses: essence and innovative potential. // *Amazonia Investiga* Том 11. 2022. № 55. – Р. 334-343. <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2105> (дата звернення: 22.08.2023)

2. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003р. № 436- IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 12.08.2023)
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991р. № 1560- XII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 12.08.2023)
4. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI / (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.08.2023)
5. Lidiia Shynkaruk, Kateryna Alekseieva, Olha Tsokol. Directions of activation of investment activity of small and medium enterprises of the agricultural sector. Біоекономіка і аграрний бізнес, том 12, № 1. <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/15423> (дата звернення: 22.08.2023)
6. Лобунець Т. В. Джерела фінансування стартап проектів в умовах війни. International scientific conference (September 15, 2023, Poland) «Multidisciplinary challenges in contemporary science: innovations and collaboration». Lodz, 2023. – 57-62.
7. Лобунець Т. В. Можливості краудфандингового фінансування проектів в АПК. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми менеджменту та фінансів в сучасних глобалізаційних процесах». Ірпінь, 2019. С. 417-419.
8. Лобунець Т. В. Можливості реалізації проектного фінансування в умовах війни. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (17-18 листопада 2022 р.).Інклюзивний розвиток національної економіки: глобальні тенденції, можливості України та роль агропродовольчого сектору: Київ: НУБіП України, 2022. С. 132-134
9. Shynkaruk L., Ivanchenkova L., Kychko I., Kartashova O., MelnykYu., Ovcharenko. Managing the economy's investment attractiveness of the state as a component of international business development. International Journal of Management (IJM). Volume 11, Issue 5, May 2020, pp. 240-251, Article ID: IJM_11_05_024. (SCOPUS) URL: <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5> (дата звернення: 22.08.2023)
10. Шинкарук Л.В., Кубіцький С.О., Деліні М.М. Особливості управління персоналом в проєктній діяльності в сучасних умовах. Менеджер. 3 (88), 2020. С. 5-15. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/menedzher_3882020.pdf (дата звернення: 22.08.2023)

11. Шинкарук Л. В., Унгурян О. Р. Особливості соціальних інвестиційних проектів. Інклюзивний розвиток національної економіки: глобальні тенденції, можливості України та роль агропродовольчого сектору : зб. 10 матеріалів IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 26-27 лист. 2020 р. Київ : НУБіП України, 2020. С. 125–126. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/zbirnik_konferenciyi_26_11_20.pdf f (дата звернення: 22.08.2023).

Інтернет-ресурси:

1. Бізнес план: мета, види, порядок складання, структура, національні стандарти. URL:<https://uk.wikipedia.org>. (дата звернення: 22.08.2023)
2. Глобал Форум щодо Управління проектами. URL:<http://www.pmforum.org>. (дата звернення: 22.08.2023)
3. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами. URL:<http://www.projectmanagement.com/books>. (дата звернення: 22.08.2023)
4. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). URL: <http://www.ipma.ch>. (дата звернення: 22.08.2023)
5. Офіційний сайт Північно-Американського інституту управління проектами PMI (США). URL: <http://www.pmi.org>. (дата звернення: 22.08.2023)
6. Спеціалізований сайт присвячений управлінню проектами. URL:<http://www.gantthead.com>. (дата звернення: 22.08.2023)